

УРЕЂУЈЕ ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
31. Јануара 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

С в е т л и г р о б о в и.

(ДЕКЛАМОВАНО НА СЕЛУ, КОЈЕ СУ ПРИРЕДИЛИ ЂАЦИ ВИШЕ ГИМНАЗИЈЕ БЕОГРАДСКЕ 25. ЈАНУАРА 07. У КОРИСТ ПОРОДИЦИ ЦОК-ЂУРЕ ЈАКШИЋА.)

Бејасте ли, браћо моја млада,
 Да л' бејасте ви на гробљу када,
 Ај на гробљу, на голему?
 Та увек смо ми на њему.
 Гробље ј' земља, ком се ходи;
 Гробље ј' вода, ком се броди;
 Гробље врти и градине;
 Гробље брда и долине,
 Свака стопа:
 Гроб до гроба.
 Гробље ј' спомен доба свију;
 Гробље књиге, што се штију;
 Новесница свих земаља,
 Староставник цара, краља,
 И читуља виших слика,
 Избрајика, мученика,
 Од почетка намтивека,
 Све ј' то гробље —
 Ал је и колевка.

Нема броја ни имена
 У висини звездам' свима,
 Камо л' броја и спомена
 У земљици гробовима!
 Милионе прогутала ј' тама,
 Црна тама многих тисућлећа,
 Нико их се више и не сећа,
 — Но по деком увек гори свећа.
 Ил је свећа, ил је име светло,
 Ил су дела која се не гасе,
 Па редове неогледног гробља
 Својом зраком красе.
 Ти гробови,

Стари, нови,
 Они сјају
 Сваком параштају. —
 Кад се умље у прошлост удуби
 У тамнини да се не изгуби;
 Кад се пустиш у давнине свеге,
 У давнине и свете и клете
 Да ти мис'о пута не помете.
 То су ватре догласнице
 Пружајућ се из даљних еона
 У поворци оној дугој —
 Досветљујућ' једна другој
 Струјом, која напред лети
 Тежећ' само једној мети, —
 Па се тако светли млази —
 Па се виде светли трази
 Једног духа разних доба,
 Духа, коме нема гроба.
 — У гроб само сруши кости,
 Стресе пеп'о, кој' му смета
 Бржем бују виша лета
 К узвишеној будућности.

Ко с' осврне да погледи
 Бистрим оком и погледом
 На гробове оне светле,
 Повеснице дугим редом,
 Мора чути како ј' живо
 Кроз векове, кроз маглину,
 Дед унуку, отац сину,
 Борац борцу довикив'о:
 „Де ја стадох — ти ћеш поћи!“
 „Што не могах — ти ћеш моћи!“

„Куд ја нисам — ти ћеш доћи!“
 „Што ја почех — ти продужи!“
 „Још смо дужни — ти одужи!“ —
 То су збори, то су гласи,
 Којима се прошлост краси,
 Што продиру кроз свет мрачни
 Са гробова они зрачни
 Спајајући громким јеком
 И божанском силом неком,
 Спајајући век са веком
 И човека са човеком.

Око сваког светлог гроба,
 (Баш ка' горе око звезда)
 Побесница прича ово:
 Хватало се неко коло,
 Коло младо, коло ново,
 Нове клице стара нада,
 Ново цвеће стабла стара,
 Душе чисте, срца млада,
 Наследници света жара; —
 Ту се слег'о живот млади
 Да се с гробом разговара.
 И ти паде, драги брате!
 „Нисам, децо, вас док траје!“
 Је л' ти борба била тешка?
 „Покушајте, милина је!“
 Шта си хтео? — куд си пош'о?
 „Тамо куд се стићи мора!“
 Зар је вера тако јака?
 „Увек јача од злотвора!“
 Мало нас је кој' би смели —
 „Ал вас јака сила креће!“

Зар ко може стићи цели?
 „Ко посумња никад неће!“
 А ко беху они диви,
 Који су те напред звали,
 Који су те ојачали,
 Који су ти крила дали?
 „То беаху идеали!
 Без њих нема виша лета
 Над облаком мрака густа,
 Без њих би се малаксало,
 Без њих би се брзо пало,
 Свет би био гроб без цвета,

Живот празан — младост пуста!“

Око сваког светлог гроба
 Прикупљ'о се живот нови,
 Наследници свега жара,
 Купили се соколови,
 Пијућ душом светле зраке. —
 Јест, тако је, браћо драга,
 Ти градови нису раке
 Већ колевке нових снага!

И вама је, јаој, пао
 Стегоноша дичног стега, —

Ал је син'о гробак нови, —
 Ви стојите око њега.
 Ту погледа брат на брата,
 П' онда горе, п' онда у се;
 Груди дркћу, уста ћуте,
 Али душе разуму се.
 Да л' то снага ниче нова? —
 — Даруј, боже благослова,
 Да вас здружи братска слога,
 Заветнике, који с' купе
 Око гроба Ђуринога!

З.-Ј. Ј.

Т и т у л у с з е в а н д и.

Јавна предавања.

V.

О Циганима

Поштовано сoбраније. Цигани су врло згодна тема за овако јавно предавање, јер они имају вица, — а мени само то фали (друго све имам, што год вам не треба)

Је ли, Бурца, запитам ја мога Цигу, који ме је звао да му кумујем, твоја је кућа на крај села, чини ми се баш последња?

Није куме, бога ми, одговори ми Бурца, моја је кућа на почетку села и то баш прва.

Имаш право, Бурца! — рекох му ја.

Имаш и ти право, куме! рече ми он.

Ми дадосмо један другом за право, па мирна Босна. Одосмо сваки гледати свога посла.

А сада кад год се тога сетим, сетим се и наше размирице са Хрватима, па помислим, можда би добро било, кад би и ми тако олако могли диспут завршити, па да речемо један другом: „Имаш право, Бурца!“ — „Имаш и ти право, куме!“ Па да идемо гледати свога важнијег посла.

Ал ја канда још управо нисам ни почео своје предавање, а ви већ почињете зевати. Е, господо моја часна, тако се нисмо погодити!

За Цигане вели се, да су безобразни. Е па онда их треба по прстима. Ал како ћемо их по прстима, кад је у њих увек један прст згрчен! Јесте, у њих је увек један прст згрчен, и тиме се баш црни Цигани и разликују од белих Цигана, који умеју кадгод све прсте згрчити и то тако јако, да не можеш ни кљештама из њих извући пребијене крајцаре.

Али није ни ђаво тако црн, као што га описују, — а камо ли Цигани. Њихово је црнило само спољна ствар (баш као и наше белило), а кад би ко мало дубље завирео, нашао би н. пр. да су им већ зуби много бели од наших. А кад би у нас био обичај и за душу распитивати, можда би у подекоје Циганчице нашли много белу душу, него што је има подекоја дама, на којој је белило с прста дебело. Цигани су само на земљи црни (и то можда само оцрњени) — они цигани што са неба падају, ти су бели као снег.

Цигани се и не срде на то, што су црни, више

се једе на то, што су „шварц“. Али за бога: та то с. и нама дешава, чему се и ми не радујемо.

Ни најцрњи Циганин није тако црн, као Арапин. Арапи су црни као црна кава, а Цигани тек као цигорија.

Ал ја нисад дошао амо, да вам Цигане хвалим. Они се и сами хвале. То је свакоме познато, да су Цигани веома хвалисави. Они се хвале и са оним, чега имају и са оним чега немају. Ту смо ти ми Мађари сасвим друкчији, ми се хвалимо обично с оним, чега немамо, шта више и са оним чега нећемо никад ни имати.

Филолози ни најмање не сумњају да свака реч има свога корена. Па као год што н. пр. реч гавран долази од „га“, реч гордост од „го“, реч Сомбор од „со“, реч мудрост од „му“, тако и реч Циганин долази од „ци“. Даклем корен је „ци“. А из тога корена после може изникнути: Циганин, ципија, Цинцар и т. д. и т. д. Ал мени је срце и душа кад могу каквог надрифилолога да укебам у лажи, па да га продрмусам за главу, — што није баш тако тешка ствар. Ево н. пр. сад сам их укебао: Цигани, ма да су по свем свету расејани ипак нису нигде ухватили корена. Даклем немају корена.

Цигани су много сретнији од других народности Њи нити ко хоће да помађари, ни да похрвати. Нико им не намеће своје име, свако их зове Циганима*). Њихове школе, њихове матице, њихове фондове нико не дира. Њима је слободно имати и војводу. Е ал да богме они се и не мешају у политику, они мрзе на ноте (и онда кад свирају), — они се не упињу да обору грофа Андрашију, па на његово место да дође Циган-Гага, или Циган-Рава. Њима је то све једно.

Њи нико сад више и не пита, које су вере? јер свако зна да ће одговорити: које хоћеш, господару. Али зато се ипак они тврдо држе своје вере. А вера им је та, да је боље и просити, него немати шта делити.

Елем њихова је народност осигурана, а то је можда зато, што се они својом црном бојом разликују

*) Није истина, Французи хоће да их направе Чесима (Bohémien).

од других народа. Мени сада паде на памет, а како би то било кад би сваки народ имао своју нарочиту боју. Н. пр. Немци да су „берлинерблау“. Словаци да су сиви, Румуни да су „лила“, Хрвати да су жућкасти. Мађари да су отворено зелени, Срби да су затворено зелени, Турци да су модри (као што већ и јесу) и т. д. Па онда кад би се једна боја у другу преливала то би бар било нешто лепо за око, а овако је: смућкај па пролиј!

Циганин ће ретко узети за жену белу девојку, а то је зато што све Циганке знају врачати. Али опет кад Циганину умре жена он шест недеља иде гологлав, тако е он Богу благодаран. А кад Циганци умре муж, она шест недеља дана непрестано пуши, а то је њена практична филозофија, која ју непрестано опомиње да је све на свету дим и пепео.

Сад још да вам кажем зашто се Цигани зову Циганима. Они се зову Циганима, јер не дају ни паре на добротворне цели, јер пуштају децу своју да иду и гола и боса, не прилажу ништа на рањенике и страдалнике, не потпомажу ни позориште, не претплаћују се ни на „Заставу“, ни на „Задругу“, ни на „Јавора“, „Зору“, „Стражу“, „Голуба“, шта више ни на самога „Стармалог.“ — Даклем ако би се коме проктело да стече титулу почасног Циганина, ето му начина како може јефтино доћи до те славе.

Напоследак још само једно питање да се реши. Познато је да Цигани имају велики решикет од вешала. А зашто је то? Ја сам дуго о томе штудирао, док ми није напокон један стари Гага ту загонетку одгоненуо. Цигани не мрзе толико на вешала, колико на ону команду, која се при вешању употребљује и која гласи Циг аиф! Стрмл.

Упреко луда писма „Стармалом.“

1.

Драги мој синовче!

Ти мислиш да ја кад седнем на мој сандук под шатром не видим даље од мојих колача. Вараш се синовче. Видим ја на само пензионирам онако за себе. Но веруј синовче, седим цео дан па ништа ми паметно не пада на ум, све лудо иза лућег, да мислим како нема пазара, е баш сам упреко полудио. Но пре него што би ме каква луда срећа намерила на какву паметну мисао — допустити да ти пишем какве ми луткице иду кроз главу.

Седим ти ја ономад на карловачкоме вапшару па читам у „Застави“ како ће се зидати нова патриаршија. Падне ми на памет: боме како би то лудо било кад би од некуд сазидали у Карловцима и нову гимназију. Како сам се зауко у ту луду мисао а ја почео већ да рачунам како би се тај посао могао урадити са 40—50 хиљада форинти. И ја сам ти био онда кад смо иншталирали новог патриарха, чуо сам како су онда неке луде говориле да ће нови патриарх дати прве три године половину својих прихода из Даља на народну просвету, веле, да тиме каже народу шала што га је избавио из влашких шака. Није него борова шишарка, мислим ја у себи, како може

свет тако лудо и говорити. Сад сам се био сетио опет тога дивана. О мај па у тој гимназији изучило је до сада бар 500 ђака па сваки је сада човек, да би лако могао за 1—2 године дати по 100 фор на зидање гимназије. Ето вам, провлак му госин, да би се за часак могло скупити 50 хиљада. Али паметније је то да се наша деца бар још 300 година уче у оној качари у којој је сада гимназија. Та за бога, нема још ни сто година како се гуре и грче по томе ђумезу, па куд то води ако би се они још из малена учила у салама. У великој соби је велики цуг, диже се велика ларма, велика прашина. А друго да дигнемо нову велику и лепу зграду, онда нам неби школа та била кошница, пуна натучена вредних ђака -- него би била као неки двор. Па онда не би ни благодјејаније могло остати овако, него би се морало претворити у трактер, па и ђаци не би онда више седели код баба Маце, и Гесе и код закланога Васе — него би узимали собе у великој кафани онда не би више ишли „код три зеца“ и код „златне патке“ него фурт у кафану — па би ту сметали другим отменим гостима, а ко млади људи правили би русваја — па би ту било још и разбијених глава — ух, ух, до какви ти чуда још не би дошло. Ето виш како би то лудо било кад би се сазидала нова гимназија — зато је много прече да се сазиде патријарху двор, да се сироме не пати у оном шубладену у коме сад седи.

Кад сам се ономад вратио с вапшара, дочека ме моја Пела са лепом новином да је у Русији букнула куга! Луда посла помислим ја у себи. Ја сад да сам Москов, ја би баш показао де ће моји Козаци освојити сву Европу. О брате ала би то био луд рат. Ето како сад иде пролеће а ја би још већма прогласио да се сва Русија окужила. Куга од црнога па до белога мора — куд погледаш свуд је тама т. ј. све сама куга. Сам би огласио рат целој Европи. Разаслао би војску на све цареве и краљеве — па дед да видим ко сме ударити на војску која носи кугу! Сви би генерали стрмоњушке бежали испред баћушке.

Па баш да се и триви да ме ко дочекао наоко из заседе, чудна ми посла, погинуло би неколико стотина хиљада људи, па зар би ко смео продрети у моју Русију кад је у њој куга. Кажу да Рус тражи алијансију — шта ће му Шваба и Талијан — куга брате, то је за њега најбоља алијансија. Бре, ја само да сам мало паметнији, ја би измислио од те куге и барут, напунио би кугом и ракетле и пушке — па да видим онда ко би смео самном у коштац.

Но ја како сам се заукао бојим се да и тебе, почитајем синовче, неокужим овим мојим лудим разговором. Престаћу, јер и онако морам сутра у велики бирцуз на бал. Моја се Пела савија око мене све у котур само да јој купим нову хаљину, купићу јој како не би! Херцеговци и Црногорци немају шта да једу а ја овде морам за добротворну цел и да играм и да пијем и да терам мамурлук. Бога ми, баш ти је овај свет театор.

Има л' тамо у вас гдегод јефтина меда — јави ми по Горкоме Макси да не плаћам ја калдрму.

Твој чика

Јефта.

*

Ћира. Јеси ли читао у „Јавору“ како неко описујући светосавску беседу не заборавља насликати ни онај велеважни тренутак кад се помолио на вратима „високи“ гост!

Спира. Јесам, само не знам мисли ли се ту телесна „висина“ или каква друга.

Ћира. И мени је то нејасно. Јер ако се ту мисли телесна висина, ми давно знамо да је он „висок“, — ал ако се мисли каква друга висина, онда нам је дописник требао казати и то, кад је тако порастао?

Ћира. Сад се и писма дезинфицирају. Међу се на пару од карболне киселине, која мора бити вреда 130 гради целзијеви. Јеси ли већ чуо за то?

Спира. Јесам.

Ћира. Но, па шта си се замислио?

Спира. Мислим се каква би киселина требала, и колико би гради морала вреда бити, кад би човек хтео да дезинфицира који број „Турског народа“.

Ћира. Јест, мај. Ту би требала лескова киселина. Јер не боји се свака куга карбола, него нечег другог.

И з ш к о л е.

Учитељ. Симо, де сад ми реци, како се зове она риба што изгледа као змија.

Сима (мисли се, мисли, ал не може да се сети).

Учитељ. Ма то је та риба, што је твој отац тако радо једе.

Сима. Та знам ја, господине, само не могу да се сетим како се зове.

Учитељ. Егуља се зове, — по.

Сима. Да, да, егуља!

Учитељ. Па како то ниси могао да се сетиш?

Сима. Та ви знате, господине, како је егуља љгава, па ми је исклизнула из памети — р—.

К о к и ц е.

Скупштина је у Нишу закључена. Дописници неких страних новина пиљу своја лагала на репарацију, јер су се врло истрцала.

У Берлину се родило једно дете, коме нису била уста прорезана. Таки су га изабрали за посланика.

Панчевачки Немци моле наш саборски одбор у Карловцима да Чобићу повиси пензију, јер таки поштенци, као што је он, не налазе се у сваком месту.

Французи променуше државну главу са таким мирноћом, као да су купили нов шешир. А Бизмарк је већ мислио да ће ту бити страшне буне, па да ће се Французи у тој буни тако забунити, да ће место главе метути лулу на врат.

Месојеђе ће скоро проћи, — али дипломација ће задржати још неко време маске на образима.

Загребачка полиција не зна ко је то био свети Сава. Е па да јој кажем. Свети Сава је таки муж, који има много важнија посла него да се пријављује загребачкој полицији.

Енглеске новине уверавају, да Енглеска не мисли острво Кипар купити. (О томе смо потпуно уверени.)

(Н. Л.) У Дублину су доктори неком малаксалом болеснику ушприцали млеко у жиле. Но то код нас да ураде коме, тај би зацело добио водену болест.

Андрашија се осмејкује на Црногорце. — Шта? зар тако траљаво стојимо са изгледима мира!

Мати и синчић.

Мати. Море, сине, време је већ спавати, а ти још једнако учиш твоју читанку. Знаш шта! Де ти лепо лези, а читанку мети под јастук, па ће у сну све ући у главу, што год има у читанци.

Синчић. Е — па онда ми неће ништа остати у читанци. „П—К“.

Модерни морал.

(Ав. Гајб)

Кад од нужде динар узмеш —
К'о лопову свет ти суди,
Презиру те Бог и људи.
А макнеш ли хиљадицу?
Већ си онда „швиндлер“ само
Сподобиш ли милијуне?
Тад ти на то патент дамо.

Као нека интерпелација.

Чујем, читам (то јест сричем)
 Сад сте добри с А . . . лићем.
 И ви к њему и он к вама.
 Е па лепо, благо нама!
 Свак ће рећи: Бож' помози!
 Ко год није душман слози,
 Ни ја нисам душман слози.
 И ја велим: Бож' помози!
 Ал не могу бити миран,
 Док вас не интерпелирам:
 Чим је опр'о? — Чим је стеко? —
 (Ако реко не посеко) —
 Којим актом, којим фактом?
 Руком? — ногом? — или лактом?
 Бичем? — клетвом? — или крстом?
 Палцем? — или малим прстом?
 Ил молитвом или постом
 Или покајањем?
 Ил (код неких) добрим костом
 И добрим шампањем?
 — Чим вас тако разоружа?
 Чим потури стару бруку
 Под покривање?
 — Да ли само тим, што пружа
 Милостиво своју руку
 На — целивање?

Ја већ видим, јест' тако је
 Мене нико не превари:
 Он је мор'о каквим дичним делом
 Осветлати образ стари.

Али онда то не ваља
 Од наше партаје:
 Кад се греси трубит' знали,
 Што се добра дела таје!!
 Што с' не труби на сва уста
 Да и ми чујемо,
 Да му с' и ми поклонимо
 И да с' радујемо!

Хм!ковић.

Абуказемов календар.

Јануар.

21. Оном сату на —ском тороњу, што већ две године стоји, требало би скорим месити поступао ницу, јер би већ време било — да иде.

22. Нека весела браћа тумарају ноћу по сокацима и дају госпођицама серенаде, певајући из свет гласа: Тијо ноћи! Та ноћ би била тија, само да није њихове ларме!

23. Хаџи-Лоја чита у новинама, да Јосића не пуштају у Босну, те вели: „Тај мора бити да је опаснији него ја!“

24. „Стармали“ спрема за штампу списак имена свију оних госпођа, које се картају на новце, а на позоришне преставе нису се претплатиле.

25. „Маскибал“ у приватној једној кући. Један уредник се маскирао као дечко, што продаје патке.

26. У Србији се појавила нека болест у виду морије; угарско министарство јавља званично, да је тај глас неистинит; добро, ал' шта јавља српско министарство?

27. Изишла је из штампе књижица, ново у множено издање, (то је „порозна књижица“).

28. О кузи у Русији говори се врло много, а кажу да је она женска рђава, о којој се много говори; мора дакле бити, да је и куга нешто рђаво.

29. Лист „Фрушка гора“ не штеди ни мало митровачку „штедионицу.“ Само нам не каже, ко је тамо највећи (б)лагајник.

30. Новосадске госпође дају у својим кућама велике забаве и весеља баш у оне дане, кад је позоришна претстава; оне веле: И ово је позоришна претстава, и то — „Пркос“!

31. Данас излази „Исток“ (из моде).

Шетња по Новом Саду.

XVI.

Докле се у Афганистану кољу и убијају, докле у Астрахану куга мори — дотле ми овде у цивилизованој Европи имамо месојеђе (види у речнику: фашанке, карневал, конкурс — то су све синонима). У рату се троши барут, куга троши људе, а месојеђе троше новце. И највећи моралиста и најштедљивији економ мора призвати, да ми најпаветније радимо, и да је боље славити месојеђе, него ли водити рат или бити куга, па морити људе. Што се нас скромних Новосађана тиче, ни ми нисмо заостали за другим цивилизованим крајевима Европе, и сад смо већ и дотле дотерали, да и „лудачко вече“ имамо. А што не би човек једно вече у години дава баш и луд био? Доста је преко целе године све само паметне и мудре послове радити: картати се, пити, читати новине, плаћати порцију, куповати скупocene цигарншицлове и минђуше, тоциљати се, давати серенаде, ићи у илице, оговарати свет, плаћати фризерке, не абонирати се на народно позориште, писати за српску публику књиге, и т. д. и т. д., па једно вече може човек мало и луд се направити, па и за своје уживање и удовољство коју крајцару потрошити, особито ако је чист приход од забаве намењен на какву племениту цел.

„Лудачко вече“ у Н. Саду обећава, да ће бити врло занимљиво. Ко се томе обећању радује — тај према оној негалатној пословици има приступа на „Лудачко вече.“ Унапред смо за неке личности дознали како ће бити маскиране. Није дискретно од нас, али ћемо ипак да навестимо. Један српски писац маскираће се као просјак; неки адвокат намерава узети на се маску вампира (оног што у Америци сиса крв људску); један писмоноша биће као пуж; један новинар обући ће се као пророк (и прорицаће унапред, кад ће настати друга четврт, где треба обновити претплату); једна новосадска

госпа направиће се карта ром (само као бајаги); један познати кајишар маскираће се као берберин (те ће публику бријати) и т. д., нећу све да их одам, а и за ове се кајем, што сам вам унапред казао, те ћете их лакше познати.

Осим тога вечера имаћемо још три лепе забаве ових месојеђа: позоришну игранку (у корист позоришту), позоришну претставу (у корист породице Ђуре Јакшића) и забаву више девојачке школе (у корист ове школе). Ту ћемо видети „ко је Србин и српскога рода“, ко ће доћи и ко неће, па ћемо онда њих узети поименце на сито и решето.

Аб.

У Новом Саду.

Господар Јефта се радо шалио са госпојама, што се воле картати. Једанпут ће он једну од њих запитати: Ала госпођо, умете ли ви, молим вас, бацати карте?

„Умем“ одговори госпа.

„Па кад умете, што их већ једанпут не баците, докле ћете се картати?“

Аб.

„Лепа“ наука.

Тамерлан ће једном силни
 Јенисехир опколети,
 А грађани закључише
 Војском му се одупрети
 Само Хоја мудри даде
 За „покорност“ гласа свога,
 Понудив се да он иде
 До тирана ужаснога,
 Да у њега поклонима
 Милост вако извојује.
 Донадне се ово свима. —
 Сад се Хоја саветује, —
 „Шта је боље,“ жену пита,
 „Или гуње пуне сласти,
 Или смоква соковита?“
 На то ће му жена касти:
 „Гуње ће се пре допасти!“
 — „Кад ти жена тако збори
 (Премисл'о је Хоја стари),
 Баш противно онда твори!“
 Па смокава натовари.
 И чим дође Тамерлану
 Под шатора земљи пада,
 Понизно му скуте љуби,
 А и смокве пуне слада
 Пред тирана меће млада.
 Ал' Тамерлан гневом плану
 Кад загледа овог дара,
 Па на слуге своје ману
 Да све смокве из кошара
 О главу му полунају.
 Бију слуге — што год могу!
 Ал' како га луни која
 Викне Хоја: „Хвала Богу!“

Хвала Богу!“ и ако му
 Пуца глава од смокава!
 Зачуди се вођа тому,
 Па за узрок запит'о га.
 „Светова ме жена моја,
 Али ето хвалим Бога
 (Одговара стари Хоја)
 Што је несам послушао;
 Јер да сам ти — к'о што рече —
 Место овог гуња дао —
 Не бих света угледао!“
 Тамерлан се насмејао; — —
 „На науци овој лепој
 Захвалан ћу теби бити,
 За твоју ћу љубав дакле
 Јенисехир поштедити.
 Запамтити вредно то је!
 Зато људи свих времена,
 Послушајте речи моје:
 — Не слушајте савет жена!“

Прерадио Прерадовић.

О имању.

(Гелерт.)

„Имао сам“ — то није имање.
 „Имао бих“ — то су празне речи.
 „Рад бих имат“ — то је желукање.
 „Имати ћу“ — то тек смешно звучи.
 Али: „имам“, — то једино вреди;
 Зато, брате, шта имаш то штеди.

Ј.

Са Олимпа.

Мишка Товић у Загребу јадикuje негде: да би „Застави“ милије било, да Босна остане турска, него да постане хрватска; али ја би онако у мојој женској глави рекла: да ће Босна пре бити и српска и турска и швапска и мађарска, само не онакова, какову би ју г. Мишка Товић желео да постане; а то је код целог тог препора бар држим најглавније.

Клио.

Богинја у пензији.

Бубнуотека

VIII.

На св. Саву ове године приредило је друштво „Зора“ у Бечу дваестипетогодишњи парастос Бранку Радичевићу. Том је приликом добила „Зора“ између многих других и овај телеграм:

Та кад нам већ није могуће бити на братском Вам састанку
 кога држите у спомен Бранку;

То примите бар израз наших жеља,

Провели много таквих весела!

(Да смо весели!)

Футошки Баба.

(Наставак.)

У разговору и при чаши вина, пријатељ домаћин као и пријатељ Јата почну дремати, па зато домаћица кревете разметне, и гости се у њи стропоштају, где су све до беле зоре спавали. —

Када дан осване, гости устану и пошто су доручковали упуте се сви к девојци коју просити за Бабу намерише.

Девојачка кућа није баш далеко била, али како девојка, тако и њена мати, били су већ извештени да је љубегија ту, зато је девојка била ин плен паради обучена и удешена пре зоре —

У собу ће ући најпре пријатељ Кавгић, за њим Јата за Јатом Баба а за Бабом прија Марија —

Девојачка мати од средњи жена, повезана шамијом у реклији са шепутима, кано оно уцина плава долама — а сукња од браон цица — са малим доле карнером — са плавим штринфлама и сомоцким папучама на погама — околом врата имала је црну свилену мараму.

Мати како се поздрављала са познаним, и непознаним пријатељем и љубећи се са пријом у уста — Баба хотећи проћи за астал некако за домаћицу ногом загне тако, да је домаћица колико је дуга пала на сред собе. Баба сиромасав покрвени као рак — Кавгић нађе се у чуду а прија подигавши се прекрести се, и вели наопако си мени, а шта ми би — окренувши се Баби, ниси вели ти синко крив — то се тако догодило и неотице — то мени ево ово је те недеље — већ други пут.

Тако ономадне са прија Симком уранимо да идемо на пијаце у Торшу, било је до душе здраво рано, јел када смо већ под Торшом били, тек је куцало четврти сат, како смо ишли по јендеку, на једаред спазим ја нешто големо на јендеку — није коњ, није крава, није човек, незнаш које је створење, ја несмедо даље ићи — а прија Симка истина и она је застала, али слободнија него ја, хајде вели ви ћете са њоме — а шта ће нами тко; ми тако диванимо а та авет па ће к нама — а ја ти цигну на скочим преко јендека — па у оној ваљда страви, зашнем за коров, па ти ћик колико сам дуга с оне стране јендека — кад се диго, а ја види авет баш предамном — а оно где шта је било, грдна велика магарчина, те се ја тако прекрести, е реко где Богу вала, шта јошт не ће Шваба направити — виле ти прију у твоју торшанску пијацу. —

У томе дивану, ево ти и удаваче уђе у собу, са пуним сатликом ракије, и са белом, меком погачом на тањџиру — девојка гледи у земљу, а Баба заковао очи на њу.

Старији пију ракије и ломе погачу а Баби се неће ни ракије ни погаче, изговара се да гладан није, јер је касно вечерао — а ракије да никад не пије — а овамо пије је и после ручка.

Девојка мало постоји — па ти онда изађе напоље, — а Баба за њоме, валда да се познаду и диване — то је већ у моди — нарочито зато да се осведоче једно о другом — да ли је које мутаво, да ли му не ударају уста — да ли није које у очима валишно, и кешасто.

Када су се деца уклонила, онда ће почети пријатељ Кавгић као провођаџија диванити: е' вели прију ја сам ти јошт синоћ поручио — да сам рад Анђи сватове до-

вести — колико ето вала Богу видиш — он је добар и поштен, свој занат знаде, сем тога има $\frac{1}{4}$ сесије земље: брат ће му ево кућу купити, има једну купусну леју а има и виноград у Срему — а шта би више, ако да бог, те се једно другоме допадне, и усхтели буду радити и једно друго слушати, могу бити људи.

Тада ће прија Марија наставити, ето видиш прију, није да ти говорим као штоно кажу, као провођаџиџица да лажем — него ти као мојој прији баш за право говорим, то је момак да му нема пара — што зна занат, као један официр — зна диванити у сваку руку — оћеш тоцки — оћеш мађарски, оћеш швабски то је њему све једно, он није баш само ковач он зна и клеветуше правити — па ти је милина слушати ји како звоне, боже ми опрости све се оно нишу као звона у манастиру — а као што ти пријатељ каже има и сермију — а није ти казао — да имаде са братом, ето га питај, и оваца, а и чопор свиња — а покрај тога певач је, играч је — оће девојке за њим да поцрају мада је мало рапав, али то је све апарте, знаш кад је милокрван била сам, а и била си млада — знаш како је прију, и друго моја, немогу ти баш сваку и казати. —

Прија и домаћица ћути и слуша, па само текем слегне с рамени — па када се наслушала онда ће и она да коју рекне. —

Мени је прију вала Богу право — а мислим да и девојци нема замерке, ето можеш питати свега Кера, моје је дете честито и вредно и поштено — то зна пона, учитељ, а и домин — она је са њиновом децом одрасла — она ти зна екловати шта оћеш, с њином је децом учила — с њином је децом ишла у танчул — те је учила играти таича и минета — код чивутина Марка — она без штифлетина неће ни на сокак — она није баш права паоркиња, она ти не зна паорски ни диванити — а по мало и мађарски штрбеца а по крај тога ви знате да има готова новца било кад да се уда 300 ф. шајна, истина да је за удају — али није вала Богу приматорила — може чекати, ја је не одевам — она има свој интерес на њени 300 ф. па се са отим врајлашки може одевати и издржавати —

Мој син, а њен брат знате официр је, први до стражамештера, он је сад у Доброцену, баш нам ономадне пише, да се без његова знања ни пошто не удаје — немој је вели мати ма за кога дати, јер и ја нисам валда макар ко — син као и кћи вала богу ваљани су ми — нека и бог поживи. У писму и то ми пише, да је добијо колајну — знате онако нумеру чирак. —

У томе Баба уђе у собу — а диван се прекине, пријатељ Кавгић устане и са домаћицом опрости се са тиме, да им јави — шта и како намерава чинити — Баба љубећи пуницу у руку како је бијо шапат тако је очепи, да је овој одма нокат са прста малог скинуо. —

Л. Кисевић.

(Продужиће се.)

Објава.

Саборски бирачи за место Вуковар и товарнички срез, који са судовима посла имају и желе без бријачице вешто и ваљано обријани бити, нека се изволе обратити на:

1-ву концесионирану судску бријачницу Ивше Кукоделековића и друга код „Сремског Хрвата“. —

СТАРМАЛИ

јавља својим пријатељима и непријатељима, да се одлучно и даље живети. Живот му је у толико сигурнији, што у Берлинском уговору нема о њему ни спомена. Гаранција његовог опстанка лежи већ у томе, што није везан ни за гр. Андрашија ни за Тису. Програм му је:

Како знамо, тако дамо;

Док смо живи да се отимамо.

УРЕДНИШТВО.

А ми с наше стране јављамо, да ће „Стармали“ од сада излазити три пута у месецу, сваких десет дана на целом табаку дојакошњег формата, а доносиће у сваком другом броју редовно по једну велику слику. Одзове ли се публика боље, доносиће у сваком броју илустрацију.

„Стармали“ ће и даље уређивати и на њему стално као и до сада радити Змај-Јован Јовановић, уз сарадњу Абуказема; дакле неће бити никакве промене у редакцији.

Уз знатно повећане трошкове за поштарину и експедицију, не повишујемо цене листу, него остављамо досадању цену, надајући се, да ће наша поштована читалачка публика накнадити ове увећане издатке наше тиме, што ће се многобројно са свију страна одазвати претплатом на „Стармалог“

Цена је „Стармалом“ дојакошња:

за Аустро-Угарску	за Србију, Цр. Гору Босну и Херц.
на целу годину — 4 ф.	на целу годину — 50 гр.
„ пола „ — 2 ф.	„ пола „ — 25 „
„ четврт „ — 1 ф.	„ четврт „ — 13 „

За Србију претплату ваља слати непосредно Др-у Јовану Јовановићу, Змају драматургу народног позоришта у Београду, а из осталих земаља ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У Н. Саду.

КЊИГЕ ЗА ШКОЛУ И НАРОД.

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА

излазе једна за другом овим редом:

1. Хемија од Х. К. Роскоје, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укорићена 50 новч.

2. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, школ. референта. Са 48 слика укорићена. 50 новч.

3. Астрономија од Н. Локиера, члана кр. друштва у Лондону. Српски превод од дра Ђорђа Натошевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укорићена. 50 новч.

4. Физикална географија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Лачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 60 новч.

5. Геологија од А. Гејкије, проф. геологије у Единбургу. Српски превод од Л. Пачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 50 новч.

6. Зоологија од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена. 50 новч.

7. Ботаника од Х. А. де Барри, професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена, 50 н.

Претплатна цена на свих 7 књига стоји само 3 фор. за Аустро-угарску, а за Србију и друге крајеве српске 35 гроша или 6 гроша поједина свеска.

Низ ових књига изићи ће у току ове године 1879.

Нарудбине из Аустро-Угарске шилу се на потписану штампарiju, а оне из Србије на књижару В. Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,

као издавач „Књига за школу и за народ“.

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду

продаје са свога стоваришта:

Буквар за српске основне школе	20 нов.
Упутство уз буквар за основне школе	10 нов.
Мала катавасија	20 нов.
Одабране народне песме за учење на изусту у срп. основним школама	10 нов.
Дисциплинарна правила за учитеље српских основних школа	10 нов.
„Здравље и напредак наше деце“, за народ написао Др. Милан Јовановић Багут	60 нов.
О дифтеритичној вратобољи, за српске матере написао др. И. Огњановић	20 нов.
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Милутиновић	20 нов.
Русија и балканско питање	40 „
Мала библиотека свеска I.	10 „
„ „ „ II.	10 „
„ „ „ III. „Новина“ I.	60 „
„ „ „ IV. „Новина“ II.	80 „
„Илустрована ратна Хроника“, седам свезака, 29 табака са 104 слике, у меком повезу	3 фор
Исто у леним тврдим корицама	4 фор.
Очеви и деца, роман од Ивана Тургенева	60 „
Из природе, чланци за старо и младо	20 „
Како ваља ђубрити	20 новч.
Нове метарске мере	10 „
Мала Лазарица, песме за народ књ. I. са сликом кнеза Николе	10 „
Поријекло Зимонића породице и поп-Богдан Зимонић, са верним ликом попа-Богдана	20 „
Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце	20 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Увео листак, приповетка	40 „
Српски ријечник за кованције	10 „
Херцеговачко робље од Чермака мање слике	40 „
„ „ „ веће слике	80 „

Вешта српском, немачком и мађарском слугу, могу доћи места у штампарiji А. Пајевића у Н. Саду, којој унапред нека се обратити писмом са постављеним условима.